

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Sklican je prvi občni zbor Slovensk. društva.

Novo politično „Slovensko društvo“ je sedaj toliko uže na trdnih nogah, da zamore prihodno nedeljo obhajati prvi svoj občni zbor, to pa v Mariboru. Tukaj ponatisneno vabilo kaže, kdo bode govoril in o čem se bode sklepalo, sploh kako se bode vse ondi vršilo! Kdor zamore, zlasti iz Maribora in okolice, iz mest, vasi in krajev blizu železnice, ta se naj udeleži!

P. N. Uljudno ste povabljeni priti k prve-mu občnemu zboru Slovenskega društva v nedeljo 10. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani g. Wiesthalerjeve gostilne „zur Stadt Wien“ v Mariboru.

Črtež:

1. Nagovor predsednikov.
2. Vsprejem novih društvenikov.
3. Politične razmere in potrebe štajerskih Slovencev. Govori g. Herman.
4. Šolske razmere in potrebe štajerskih Slovencev. Razlaga č. g. Božidar Raič.
5. Gospodarske razmere in potrebe štajerskih Slovencev. Razlaga g. dr. Gregorčec.
6. Volitev novega predsednika in odbora.
7. Državni poslanec in podpredsednik gospod baron Goedel poroča o svojem delovanju v državnem zboru.
8. Sklep.

V imenu odbora Slovenskega društva:

Dr. Radaj, predsednik.

Blagi rodoljubi slovenski! Dovolj znano je, kako smo, zlasti štajerski Slovenci, v političnem, šolskem, in na kmetih tudi v gospodarskem oziru na slabem. Vsak domoljub ima sveto dolžnost temu, kolikor mu je dano, v okom prihajati. Združena molitev velja pri Bogu največ in združene moči zdajo na zemlji povsod!

Kaj pomagajo nam najlepše postave o jednakovopravnosti, če pa so le na papirji, če se jim tisti ustavljajo, kateri bi jih imeli izvrševati? Mariborski finančni svetovalec g. Birnbacher je na

primer g. Vertnikovo iz Ormoža slovensko pritožbo o previsokej pristojbini rešil nemški in v Gradec vprašal, kaj ima storiti, ker g. Vertnik nemškega odgovora ne sprejme? To je storil g. Birnbacher, čeravno vè, da je uže l. 1871 bilo zaukazano „slovenske vloge slovenski reševati, če ne, bo vsak uradnik, kateri tega storiti ne zna ali neče, takoj prestavljen.“ Slovenskemu uradovanju pri sodnijah še vedno kljubujeta Waser in Schmerling in se ustavljata samemu ministru. V Mariboru sta ukazala izbrisati slovenski vpisek v gruntnih bukvah, čeravno ga je sodnija sama vpisati zaukazala.

Šolske zadeve so se pa zadnji čas mnogo shujšale Slovincem na kvar. Kakor nekdanj pod nemško-liberalnim ministerstvom g. Šuman in g. Pajk, tako sta sedaj slovenska profesorja g. Borstner v Celovci in g. Žitek v Ptui na Nemško prestavljena, prvi na prusko mejo v Weidenau, drugi v Leoben. Na njuno mesto prideta 2 trda nemca. Slovenec toraj zgubi slovenski kruh, a dobi tujec nemec, ki slovenske dece gotovo ni jednako slovenskim profesorjem učiti zmožen, ker slovenski ne zna.

Kako kmetski stan propada, kako posestnike z domačij izganja neusmiljeni kapital, to je znano; kako se slovenskemu kmetu na korist malo ali nič slovenskega poduka gospodarskega ne privošči, to vidimo in čutimo!

Vrhu tega punta se zoper nas lastna kri, odpadniki, renegatje, Judeži. Ti so v zvezi z nemškimi liberalci zadnji čas močno začeli upijati in si celo slovensk listič omislili, da bi narod leži pačili in motili. Treba nam je toraj svoj glas povzdignoti. To pa najleži in popolnem postavno storimo, ako pristopimo Slovenskemu društvu in se v obilnem številu udeležimo njegovega prvega občnega zbora. Storimo toraj, kolikor vsak zamore, zlasti iz Maribora in okolice. Brez žrtve ni borbe, brez borbe ni zmage!

Konečno opozorujemo na to, da bode pri tej priložnosti tudi naš velespoštovani državni poslanec g. Baron Goedel poročal o svojem delovanju v državnem zboru.

Sklicani občni zbor Slovenskega društva je toraj vsestranski važen in pomenljiv!

Desterniški.

Gospodarske stvari.

Kaljivost semena zanesljivo spoznati.

Navadno se skuša ali je seme kaljivo ali ne tako, da se seme na zrna sošteje in potem šteto seme v vodi od 30—40° C. topli zmoči in potem kaliti da. Iz dobljenih kali se sklepa potem na odstotke kaljivega semena. Ta pot pa potrebuje mnogo časa in toraj tam, kjer je treba hitro se o kaljivosti kterega semena prepričati, ni porabna. Da se hitro kaljivost semena spozna, se mora seme na ogenj dati in sožgati. Slabo in nekaljivo seme zgori počasno in le malo dima od sebe daje. Dobro in kaljivo zrno v ognji skače, se preobrača in med pokanjem in praskanjem gori. Pokanje pa je toliko močnejše, kolikor je seme debelejše. Drobnejše zrno pa se posamezno na žareče oglje, še boljše na razbeljeno železno ali plehasto ploščo dene. Debelejše seme, kakor želod, kostanj se neposredno v ogenj vrže in potem se skrbno opazuje, kako se seme v ognji obnaša. Drobno zrno se boče na povedani način obnašalo, debelo zrno pa glasno v ognji razpoči. Če se na tak način določeno število sožge, prerajtati se da koliko odstotkov je v določeni meri semena kaljivega, koliko nekaljivega vmes.

Kako na zanesljiv način agrež pomnoževati.

Agreževi rezniki posebno nekterih in ravno najbolj priljubljenih sort včasih prav radi ne poganjajo in se zaraščajo. Zato je novi način, kako jih pomnoževati, vreden, da se razglasi.

V ta namen se onemu grmiču, kterega pomnožiti hočemo, vse vejice do tal porežejo. Spomladi agreževi grmič mnogo mladih vejic požene, izmed kterih se le najkrepkejše pusté, druge pa porežejo, dokler so še vse zeljnate. Drugo spomlad, predno začno gnati, se te mladike ravno na tla položé in ali z lesenimi kavklji ali se križajočimi klini k zemlji pritrdé. Brž ko popki začno gnati, poženo vse oke ravno ležeče vejice in v kratkem času vzrastejo mladike po 15—20 centimetrov dolge, kajti agrež krepko in bujno raste. Ko so mladike do te dolgosti porastle, se z dobro redívno če mogoče peščeno prstjo obsujejo, s prva le bolj plitvo, pozneje pa po času globokeje, tako da sred meseca septembra mlade vejice okoli 10 do 12 centimetrov globoko v nasuti prsti stojé.

Ako se pri dolgi suši rastline od časa do časa zaljijejo, dobi vsaka posamezna vejica korenine in primeri se, da se od jednega prvotnega grmiča nad 100 dobro okoreninjenih grebenic jeseni odrezati more. Te grebenice se potem v drevnico primerno presadé ali že jeseni ali zaran spomladi in v jednem letu je mladih zasajanic na

izbiro dosti. Tudi bolj občutljive sorte tako ne odrečejo in za to je ta način pomnoževanja agreža kot najboljši vsega priporočevanja vreden.

Kurje uši. Ta mrčes se pre po skušnji starega kokošinka prežene, če se na sedežne drogove, na kterih kokoši po noči posedajo, nekoliko kapljic petroleja kane. Petrolej vzleze sedečim kokošim v mali meri po nogah gori v perje, tako da živalim samim ne škoduje, uši pa uniči in prežene. Ta sredstvo je dober kup in ni škodljivo.

Bersa na vinu. Ako je sod poln in trdno zabiti, se mu ne bode nič berse vrh vina naredilo. Ako pa je sod nekoliko prazen ali kakor pravijo na vanek, se more nekoliko prazen prostor požepliti in tudi tako bode vino čisto ostalo.

Štacij za plemske žrebce je letos v Avstriji 447, žrebcev 1632, ubrejenih kobil 85958, od teh je na Štajerskem 35 štacij, 134 žrebcev, 6120 kobil.

Črm razsaja in svinje pobira v mariborskem okraji, posebno v Razvanji, Hočah, Slivnici, Skokah in Dobrovcah.

Sejmi na Hrvatskem: 14. sept. Križevci, 16. Sisek, 20. Glina, Gorica, Koprivnica, Virovitica; na Koroškem 11. sept. Jezero, 14. sept. Gradise, 15. sept. Tribinje; na Kranjskem 9. sept. Lukovec, Bučeva vas, Lašče, 11. sept. Prem, Ljubljana, Črni vrh, št. Vid, 14. Žuženherk, Brusnice, Vinice.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Naši nemčurji, kakoljubijo Slovence? (Konec.) G. dr. Mihelič, o kterem se tako strašne reči govorijo, da še o njih pisati ne moremo, ptujskim nemškutarjem vendar ne pusti spati. Skoval je prošnjo na deželni šolsk svet, da bi mestna učitelja g. Romih, in g. Arnold bila pregnana, prvi, ker je Slovenec, drugi sicer trd Nemec, ali ker je Slovencem pravičen. To prošnjo je Mihaličev ljubljeneč, šostar Kropf po mestu raznašal, in kakor se pravi, so jo podpisali vsi mestni odborniki, in mnogo drugih meščanov. Slednjič so nemškutarski meščani tudi rokodelecem, kteri se Slovencem prištevajo, delo odtegnili (Oj kako ljubijo ti Nemci Slovence! Ured. Dobro nemškutarji ptujski! Kdor nevihto seja tisti bode točo žel. Kaj pa bilo, če bi mi Slovenci nož obrnoli, in bi rekli: ptujski nemškutar Slovence preganjaš, dobro, tedaj pa mi tebe tudi namaramo; mi se hočemo zanašati na tebe, da ti kupimo, saj imamo slovenskih trgovcev dovolj. Ti hočeš nam smrt, mi pa te pri življenju podpirati nečemo. In hitro bomo videli, kogo bode g. Ekl na pragu štacune stoječ, s svojim okroglim obrazom vsakemu kmetu nasproti smehljaje in rekel: no oček, nič ne bote kupili? In mi slovenski kmetje bodemo lahko rekli: ne, pri Te

ne, Ti si nemškutar in naš sovražnik, Ti nas le takrat poznaš, kedar bi z nami rad barantal, drugod pa nas preganjaš; jaz grem k Slovincu, „svoji k svojim“. In dragi Slovenci, le pol leta, da, le četrť leta izostani Ti nemškutarskemu štacunarju, in če boš spet prišel, neboš v tej štacuni nič več dobil. — Zakaj ne? Ker je zaprta. Ptujski nemškutarji od nas slovenskih kmetov živijo, ti nemškutarji sami pravijo, da še si od tega nebi kave mogli kuhati, kar jim meščani dajo zaslužiti in da jih le kmet redi. Kmet, zapomni si to, ne nosi tistim denarjev, kateri te z nogami teptajo. Ti si Slovenec, in kdor te ne spoštuje, kdor tvoje sorodnike preganja, ta je tvoj sovražnik, zakaj bi ga še dalje podpiral?

Od Virštajna. (Pojasnilo) poslal je župan virštanski ter pravi: da A. Š. on ni dovolil iz občinske peneznice kot podporo v denarjih, ampak, da je okrajno glavarstvo po § 15 postave 2. sušca 1873 razsodilo, da se ima A. Š. v ptujsko deželno bolnišnico dati ter plača dežela od dneva 15 kr. in občina virštajska 20 kr. za njim. Resnično je, da je občinski odbor virštanski sklenil in pri okrajnem zastopništvu v Kozjem prosil, da se za leto 1882, dovoli 40% — ter odgovor nazaj dobil — da, ako potrebuje više nad 20%, morajo po § 75 občinske postave od leta 1864 sklicati se vsi posestniki, kateri v okolici virštajski davek plačujejo, a ne samo veliki posestniki ter glasujejo ali je potrebno viših doklad ali ne. — Bila je tedaj seja 23. julija t. l. razpisana — ter vsi volilci — tudi tisti, kateri v okolici ne prebivajo, povabljeni. Ali prišel vender nobeden ni, čeravno so lastno-ročno poklice podpisali — in s tem potrdili sklep občinskega odbora, da naj se za leto 1882 pobira 40% — pa ne 47%. Iz Kozjega povabljeni gospod je pa samo sejo vodil. Toliko v pojasnenje dopisa v štev. 32. „Slov. Gospodarja!“

Od sv. Urbana pri Ptui. (Nemškutarska reva.) Kdor bi ne hotel verjeti, da Slovenci vendar napredujemo, se o tem pač lahko prepriča, če vidi, kako nam začenjajo naši po sili Nemci pisariti v našem jeziku. Pred nekterimi leti še so v svet trobili, da slovenskega jezika sploh ni; potem so ga priznali vsaj za jezik hlapcev in dekel, in danes — o čudež — so se že sami, tako ponižali, da skušajo v tem hlapčevskem jeziku pisati, ker „sila kola lomi.“ Rodo jim sicer gre, ali naj se ga le zdaj učijo, ker se ga o pravem času niso hoteli ali pa tudi zaradi nekdanjih žalostnih šolskih nazmer niso mogli. Slovenski kmetje pa so že toliko pametni, da vejo, kdo so njihovi prijatelji, in zaradi tega še nemčurskega „Prijatelja“ niti pogledali ne bojo. Med dopisi v 3. štev. celjskega lisjaka zagledam „iz Marenberga“ s podpisom L...k in hitro zraven „aus der Marenberger Gegend“ od ravno tistega L...k. No, si mislim, to pa že mora biti ves blisk in grom, koikor se ga le da proti Slovincem zastre-

lati, ker je dvakrat slovensko in nemško natisnen. Ali kako sem ostrmel, ko sem videl, da sem skoro vse to že čital. G. dopisnik je namreč mladi Lešnik rojen Urbančan in pisar velikega Nemca notarja Rudlna v Marenbergu. Svoj dopis, s katerim si je hotel glavo ovenčati, poslal pa je prej svojemu znancu, rodoljubnemu bogoslovcu, s prošnjo, naj mu ga obrusi in opili in morebiti celo na nemško prestavi — za celjski „liberalni“ časnik. Lehko si vsakdo misli, da smo od samega smeha skoro pokopali, ko smo pri svojem prijatelji to godljo brali, ki je bila res potrebna, da bi kdo vse kozle po njej poklal; samo če bi bili začeli podčrtavati, bi nič belega papirja ne ostalo. Da bo to kedaj na svetlo prišlo, o tem še se nam sanjalo ni; grdo pa je, da se izneverijo ljudje, ki tako ponosno pravijo, kako so se na ptujski gimnaziji učili pesen: „Slovenec sem!“ In še zdaj hoče biti „hrabri korenjak naše lepe domovine.“ Lep korenjak, ki pravi, da se s slovenskim jezikom pride samo „od peči do mize.“ Revež je bil uže v petil latinski šoli in sicer še le pred nekterimi leti. Ni li on živa priča, da še se v šolah ne učimo zadosta slovenščine, če tudi kvasi, da „naši voditelji hočejo imeti vse slovensko?“ Toliko po prstih našemu rojaku, ki nam na tujem nečast dela. Tukajšne gospode pa, ki se trudijo, da bi razširili med nami „Kmetskega prijatelja“, kateremu njegovo ime še tako ne stoji kakor stari kravi sedlo, prosimo lepo, naj blagovolijo to pustiti. Žal nam je, da še nečejo sprevideti, da niso na pravem poti. Urbančani smo pri sosedih itak že na čudnem glasu in nam ni še tega treba, da bi bili naj bolj zvesti verniki ptujskih, celjskih in celo — marenberških nemčurjev. Slovenci ostanemo iskreni in pravi Slovenci tudi — pri sv. Urbanu. —ur—

Iz Monsberga. (Celjskega lisjaka) sem prejel pod mojim naslovom, po sili poslanega kriviga Kmetskega prijatelja št. 2 od 6. avgusta. Čudom sem se začudil prebravši dopis od Radgone, ki pravi, „hvala Bogu, da našemu vrlemu kmetu ni treba dalje skisanih drobtin klerikalnih časnikov pobirati.“ — Oj, lisjak zapeljivi. Ali ne pobiraš ti novin iz naših poštenih in pravicoljubnih časnikov, iz Slov. Gospodarja, besed, katere sem uže pred 3. in 4. tedni bral? Zatorej lisjak, pošljem te naravnost nazaj, le ostani rajši v Celji pri svojih liberalnih kričavih, ker mi slovenski kmetje ne potrebujemo liberalnih listov, marveč spoštujemo konservativne slovenske časnike, katere že popolnoma za svoje odkritosrčne prijatelje imamo, in si jih z veseljem vsako leto naročujemo, za liberalne liste pa nimamo penez. Ako nam še pa zopet po sili pošljete, mu zapišemo na hrbet: „Retour, nazaj, se ne sprejme“ in ga pošljemo dr. Glantschniggu nazaj. Slovenski kmet dobro pozna lisjaka, iz katerega bodi brloga namerava prilukati, da bi kakšno piško vjel. A. L.

Iz Palic. (Prekmurski Slovenci pri Radgoni!) Kaj pa se vam v glavi vrti? Nekteri ste od vseh Slovencev, in pravičnih Nemcev, obsojeno nemčursko pismo podpisali! Ste mar mislili, da si bode v kako kočijo vseli in po sveti peljali? O nej, pač pa ste v ptujski Mihaličev koš skočili, ki bo vas po sveti nosil, da se Vam bodo vsi Slovenci in tudi pametni Nemci smejali! Mar mislite, ka bode zdaj bolj imenitni in spoštovani od slovenskih odpadnikov in judežev? O nej! Tudi ti bodo se Vam za hrbti smejali, in Vam bedake kazali in govorili, kako smo je „namazali“. Pa prav se zgodi takim, ki v svojo lastno skledo pluvajo. Prislovica pravi: slab ptič, ki ne more svoje perje nositi, in druga pravi: odsekaj tako roko do lakta, ki sebi dobro ne želi, zopet: ne zidaj tuje hiše, kedar se tvoja doma podira! Več imamo zgledov nad takimi Judeži, ki so svoj narod in dom izdali, pa sebe in druge v nesrečo pahnili. Pa tudi za te je ura odbila prej ali slej. Vem, da gotovo nekteri nebi te šušmarije podpisali, da bi le na tenko znali, kaj pomeni Mihaličev koš. Veliko Vas pa je, ki so se bali zamere in podpisali. Spametovajte se, poboljšajte se in pošljite slovensko prošnjo državnemu zboru! Časa je še dosta!

Z Gornjeegradskega okraja. (Nemškutar-ska sodnika; javna prošnja slov. poslancem.) Preteklo je že nekoliko časa, od kar so slov. časniki prinesli zaželeno nam novico; namreč: da so naši vrli poslanci priborili nam ravnopravnost v sodnijah. — Veselje nas je navdajalo neizmerno! — Srečne smo se šteli, da smo si od krute nemškutarije pri sodnijah rešeni biti učakali. — Joj pa! kako daleč smo se zmotili. — Naša sodnija, kakoršna je bila pred, ostala je — nemška! Namesto slovenski pošiljajo nam se pozivi — nemški; zapisniki, izjave strank, kakor tudi obravnave, zazvršujejo se tudi — nemški. Na stenah sodnijskega predsobja vidi se polno razobešenih oklicev, razglasov, i. t. n.; a zopet vse le — nemški! Sploh tukaj velja: „niks bindiš, kar tajč!“ — Tako človek, ko take prikazni vidi, nevé, ali stoji v slovenskej, al Bismarkovej domovini. — Čudno! da se tukajšnja sodnika, č. g. okr. sodnik; in č. g. okr. adjunkt slovensčine nikakor poprijeti nečeta. Da prvi ostane, kar je bil, to nam je že stara reč. Ljudska nejavolja je že do vrha, in gre po okrajih govorica, da on strank, kakor stranke njega, pri obravnavah dobro ne razumevajo. Zato pa tudi razne osebe njemu ne morejo zaupati, da bi njih izjave v nemščini istinito pisal! Veliko boljje veselili smo se adjunkta, č. g. Morikutti-ja, nekaj še zato, ker nam je „Slov. Gosp.“ v štev. 18. t. l. povedal, da je Slovenec, meneči, da bodemo pri njem slovensko uradovanje uživali. Toda žali Bog! tudi tukaj smo se zmotili.

(Konec prihodnjič.)

Iz Pišečke župnije. (Celjski lisjak). Vz-dignil se je zoper nas naš stari sovražnik, z na-

menom, zlasti nas kmete v sužnost poloviti. So-vražnik naš živi med nami, že mnogo let. Do sedaj bil je oblečen v tujo, nemško obleko, in v tej obleki vojskoval se je zoper nas na vse moči. Ker je se pa v tuji obleki brez uspeha proti nam vojskoval, izmislil si je zvijačo. Ta sovražnik je nemški liberalizem, kateri želi ves naš slovenski narod ponemčiti in izbrisati nas izmed živih. Voj-skoval se je do sedaj proti nam v tujem nemškem jeziku, a sedaj naenkrat si zmislil zvijačo in se preobleče v našo slovensko obleko, in v tej se je z novo silo zoper nas pognal. Ves poln zvijače, si je ta nemški liberalizem dal lepo slovensko ime, namreč krstil se je z imenom: „Kmečki prijatelj“. Dragi moji tovarši, kmeti in rodoljubi slovenski, povem vam, da bral sem že mnogo časopisov; nemških hrvaških in slovenskih; bral sem organe raznih političnih strank avstrijskih, a tako grde, nesramne in lisičje zvijače, kakor se v tem nem-ško-liberalnem „Kmetiskem prijatelji“ nahaja, še nikoli nisem čital. Ko sem po naključji dobil v roke ta nemško-liberalni, puhli, v popačeni sloven-ščini spisani list, sem kar strmел nad drznosjo in zvijačami, ktere se v njem nahajajo in s kte-rimi nemškutarji, dr. Glančnik, dr. Mihelič in celjski trgovec Rakuš nas kmete kar naravnost za nos voditi in očitne norce imeti hočejo. Tovarši moji, kmetje slovenski, pomislite nesramnost teh celjskih nemškutarjev, tako so predrzni, da celo izreke našega blagega buditelja in rodoljuba škofa Slomškega; da, celo izreke sv. pisma oziroma na-šega zveličarja v svojo zvijačo napačno rabijo, samo da bi politično nevedne kmete ložej zape-ljevali, in za svoje nemško-liberalne namene pora-bili in pridobili. (Konec prih.)

Iz Radislavec. (Dober svet). Zadnjega maj-nika je tri dele od naše občine strašna toča za-dela in vse polske pridelke in vinograde vničila. Nekoliko potolaženi smo bili zaslišavši glas, da so presvitli cesar podelili za ljutomerski okraj 1800 fl. podpore po toči poškodovanim. Tako je že marsikteri želno pričakoval pomoči pa ker je ravno štrti del občine, kder naš občinski predstoj-nik stanuje, od toče neoškodovan ostal, tako se ni preveč brigal za tiste posestnike, ki so bili po toči poškodovani. In kedar so podpisovali prošnje na pričakovano pomoč, jih župan ni sam podpisoval, ampak vzel si je nemškutarskega pisarja, da je namesto njega nemški podpisoval, kakor da bi se svojega slovenskega jezika sramoval; tudi od okrajnega glavarstva nič slovenskega ne tirja in mu pisar dopise na slovensko prestavlja, ker sam go-tovo nemščine ne razume. Tukaj želimo poboljša-nja, naj se ne sramuje slovenskega jezika, ker ga je slovenska mati porodila, odgojila in se mu tudi slovenski kruh prebridek ne zdi. Ker mi čemo biti poštteni in zvesti Slovenci, tako tudi želimo, da bi naš župan tirjal od okrajnega glavarstva slovenskih dopisov, da bi mu ne bilo treba vsako-krat po nemškutarji povpraševati. Radoslavski.

Iz Ptujске okolice. (Kriv prerok.) Vsi pravicoljubni narodnjaki se radujejo nad zmago enakopravnosti in pravice, posebno pa občinski predstojniki, da svobodno slovenski uradujejo. Pa komaj smo to pridobili, nam že ta čuden Celjankin mladič, ta potuhnjeni liberallec z imenom „Kmetiski prijatelj“ hoče mir kaliti, in nas v stare zadrege spraviti. Kako resno se on prilizuje kmetškemu narodu: vse narodne Slovence bi rad ponemčil, v svoj zviti koš spravil, za nos vodil in osramotil; tudi naš razumljivi slovenski jezik predrugačil, kakor namreč on v svojem 1. šte. piše, imenuje: davkarije štibernice, uradnike šribarje ali beamterje in dosta takih. Sploh naše nam podučljive časnike grdi, in naš slovenski jezik imenuje: „novo špraho in izveličavno slovenščino“. Vprašam toraj — znaš li in rabiš ti „Prijatelj“ pravo slovenščino? Popisuje na dalje v 3. šte., da že tri leta Čehi, Poljaki, klerikalci in naši prvaki Avstrijo vladarijo (!) in da še niso nič za blagostanje kmetškega stana storili, in da naši poslanci samo za svojo dobro delajo, za kmetiski blagor in njegovo prazno skledo pa časa nimajo in se nočejo skrbeti — Vprašam — nam hočeš li ti zvita buča s svojimi nemškutarji našo prazno skledo napolniti, davke polajšati, in s svojo hinavsko pisarijo nam blagostanje pripraviti? Naznanja tudi, da so v Laški postaji zraven Celja s prevažanjem tovrnega vlaka šte. 191. levó nogo zmečkali — pa komu! menda tebi „Kmetiski prijatelj?“ Mislím, da ne, ker tako v obilnem številu k nam brez naročnine prihajaš. Tudi imenuje nekega dr. Schöbl-na škofa Ljutomerskega, in da je že pastirski list izdal — jaz pa vprašam! je li tebi „izvoljeni prijatelj“ ta škof svoj pastirski list doposlal? da vse tako na tenko od njega in o njem pisariš! Take in dosta drugih otrobov piše ta lehkomišlenec, da se vsakemu pametnemu kmetu lahko studi, ker sploh vse, kar je narodnosti, in enakopravnosti potrebnega in podučljivega, graja, le kar on liberalno-nemčurskega piše in izdaja, le to hvali. Zatorej narodnjaki! ki ste že ta list dobili, ker je izdatelj močno darežljiv ž njim, pošljite ga kar hitro nazaj, in mu z menoj vred željo izrazite — da če nima nič boljšega pisariti, naj se gre v Ameriko na tisto papirnató železnico vozit, si naj petroleja iz tistih papirnatih sodov priskrbi, in se naj v tiste pavolnate hiše nastani, ktere on v 3. šte. resno popisuje; in naj tam pri ameríkanskih divjakih svoje neumnosti uganja.

A. M.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar obiščejo jutér 8. sept. Celovec, kder so pred 26 leti s cesarico se bili mudili. Od Celovca podajo se v Beljak, Trebiž, potem čez Bovec, v Koborid in Gorico, od ondó se peljajo po železnici v Pulj (Polo) in dalje dne 17. sept. po morji v cesarski grad Mi-

ramare nad Trstom. Od tega grada obiščejo po morji potem tržaško razstavo s cesarico vred, cesarjevičem in cesarično. Dne 19. sept. odpeljajo se nad Zidani most in Pragarsko v Budimpešto. — Deželni zbor kranjski zboruje; nemčurska večina je tudi 4 Slovence izvolila v finančni odsek zraven bodikaj Vesteneka; to je Slovence tako razžalilo, da nobeden ne vstopi v odsek, zraven Vesteneka neče nobeden sedeti. — Ob jednom zborujejo tudi deželni zbori: gališki, česki, moravski, šlezki, gornje- in spodnje-avstrijski, koroški, salcburški in predarlski; znamenito je to, da je vlada moravskemu zboru naročila, naj velike deželne doklade vrže na vse cesarske davke, ne samo na gruntne; s tem bi 250.000 fl. gruntni posestniki menje plačali; toda liberalni judi in nemci še imajo ondi večino in so uže enkrat podoben nasvet zavrgli, nov dokaz, da nemški liberalci kmetu niso pravi prijatelji, ampak tlačitelji; bržčas bodo vladin nasvet zopet zavrgli. — Hrvatom se pod magjarskim strahovanjem slaba godi, magjarsčina in nemščina se šopiri čedalje huje z Judi vred, narod pa ubožava; obžalovati pa je večni razpor med Hrvati in Srbi. — V Piranu v Istriji zaprli so več lahonov, ki so baje v zvezi z zločinci, ki so v Trstu bombe metali. — Na gimnaziji v Sarajevu bode letos vsak dijak prisiljen učiti se magjarski. Iz Črnogore vrnolo se je 300 vstašev domov. — Čudna vest poroča se iz Ruskega, da baje ondi naša vlada konje kupuje za vojaške potrebe. Tudi poročajo, da se naša vlada z Rusko pogaja zastran jutrovih dežel in Turčije. Vendar to je resnično, da je naš poslanik iz Ruskega prišel na Dunaj pogovarjat se z našim ministrom zunanjih zadev.

Vnanje države. Egipcáni so prvi napad Angležev vendar odbili, kajti uže celi teden se ti ne upajo naprej. Wolseley prosi vedno več vojakov, čeravno jih je precej uže iz Indije dobil. Kedar jih ima 15.000 mož skupaj in 45 kanonov, hoče zopet udariti na Arabi-pašo. Ta stoji dobro utrjen za šancami v Kebiru. Na pomoč mu hiti divji Mohamed-Svesin iz Tripolitanskega. Kolera pa se je pritepla iz Indije in nadleguje Angleže. Turški sultan pošlje sedaj vojakov v Egipt, ki smejo pri Portsaidu na kopno stopiti in Angleže podpirati; to mu bodo mohamedani hudo zamerjali. — Grki so hoteli boj nadaljevati zoper Turke pa evropske vlade jim to branijo. — Srbski kralj hoče domov prišedši iz Ischelna obiskati bolgarskega kneza v Ruščuku. — Zavoljo nihilistov je kronanje ruskega carja preloženo. — Na pruskem Nemškem imajo nov verski prepír zavoljo mešanih zakonov, kder je n. pr. mož lutrovec, žena pa katoličanka, katoliška cerkva ne vidi rada takih zakonov in privoli, ako se obeča, da se bodo otroci kedaj v katoliškeji veri izrejevali; temu pa lutrovci in liberalci ugovarjajo. — Francozi so prusakom v Parizu „Wacht am Rhein“ kroležim tako zamerili, da jim službe in stanovanja odpovedavajo. V ne-

katerih krajih so delavci tako neverni, da rušijo cerkve, izganjajo mešnike, podirajo križe. — V Irlandiji so policaji zahtevali večjo plačo, ko je niso dobili, začeli so rabuko, da je vojaštvo moralo jih iti mirit. — Predsednik severo-ameriške republike, Arthur, je nevarno zbolel. — V Koreji, za Kitajskim, nastal je strahovit punt; zaklali so kraljico, kraljevega sina, 13 ministrov, samo kralj je morivcem všel. — Na Japonskem in še huje na otoku Manilla razsaja strašna kolera; vsaki dan umerje po 300 ljudi, v 14 dneh jih je umrlo 4550.

Za poduk in kratek čas.

Naš domači regiment šte. 47.

IX. Celih 10 let uživala je Avstrija mir. Skalil ga je francoski cesar Napoleon III. in pijemonteški kralj Viktor Emanuel. Ta moža sta sklenola našemu cesarju vzeti Lombardijo, iz Modene, Parme, Toškane, Neapola pregnati tamošnje vladarje, papežu odškrenoti mogoče velik kos njemu lastne dežele in tako pot nadelati zedinjenej Italiji pod kraljem pijemonteškim, Francozi pa bi naj pograbili Savojsko in lepo Nizzo ob Srednjezemskem morji.

Uže ob novem letu 1859 smo lahko spoznali, da se bližamo hudej vojski. No, in vlada je začela orožati. Naš regiment je vsled tega uže meseca februarja dobil 500 in marcija 600 novincev v Milan. Takrat je štel regiment 4 kompanije grenadirjev in 5 bataljonov rednih pešakov in 6. bataljon v Mariboru kot depot-bataljon. Izmed oficirjev naj bodo sledeči imenovani:

Oberst plem. Docteur, oberstlajtnant baron Prohaska, majori: Catti, Schmoll, Staravašnik, Poche, Skalicki, Vošilda; stotniki: Pipan, Konrad Seidl, znani poznejši kamški strah v penziju, Willibald Götz, itd.; nadlajtnanti: August Gomilšak, Matija Poterč, And. Škerget, Valentin Klemenčič, Blaž Veršič, Konstantin vitez Latterer, Ant. Janšič, Vinko Mlinarič, Martin Podgoršek, Anton Pipan; lajtnanti: Štefan Pliberšek, Brežič, Janez Schmindinger, Kralj, Albin Pak, Ludvik Kokol, Fried. Špenkuš, Simon Hauptmann, Ed. Lasbaher, France Mally ali Malek, doma na Stražéh v občini Selci, fari Roperčki v Slov. Goricah, v mladosti sosed in šolski tovarš pisatelju teh vrstic. Celi regiment pod orožje pozvan je imel šteti: 166 oficirjev in 6720 mož v 32 kompanijah, 76 konj, 29 vozov, 1 kovačnico in 1 voz za bolenike. Regimentni adjutant bil je Jožef plem. Svetič, vojaški kaplan pa č. g. Dragotin Ripšl, velezaslužni sedanji župnik Videmski.

Komaj se je vojska začela, dne 29. aprila 1859, uže smo spoznavali, da vojaki pogrešajo slavnega Radeckija, ki je dve leti poprej v Milanu bil umrl. Višji poveljnik fzm. grof Gyulay je svojo lepo armado tako nesrečno vodil, da je vojake

z groznim marširanjem raztepel in silno utrudil. Nasledek temu je bil, da o pravem času pa na odločilnem mestu ni imel zadosti vojakov pri rokah. Sicer je prhnil v Pijemonteško in laško vojsko potisnil pod kanone trdnjav Aleksandrija, Valenza in Lasale unkraj reke Po. Kajti Pijemontezi bili so preslabi, da bi se mogli ustavljati naše armadi ter so čakali na Francoze. Ti pa so še drli delomo čez visoke planine Mont-Cenis proti Turinu, glavnemu mestu Pijemonteškega, in deloma po morji nad Genovo proti Aleksandriji. Namesto da bi bila naša armada porabila to, da je bila uže vsa zbrana, ter udarila hitro v Turin in Genovo, morala je stati v kalužnatem kotu med Vercelli, Valenzi in Paviji, t. j. med rekami Po, Sesia in Ticino celih 10 dni, to pa še v groznem deževju, blatu in kalužah. Ta dragoceni čas porabili so Francozi, ter svojo celo armado lepo na mirnem zbrali, uredili in s pijemonteško združili. To je bila velika, velika, osode polna nesreča za nas.

Grof Gyulay stoji in stoji naposled vendar ukrene sovražnika iti iskat, ker ga ta le ni hotel še napasti. Zato porine precej vojaštva unkraj reke Po proti Aleksandriji, tudi naš regiment je zraven. Naš poveljnik namreč misli, da hoče sovražnik proti Piacenci prodirati, in zato ukaže vojakom zapuščati Vercelli, Mortaro itd., ter se pomikati proti Paviji in Piacenci.

Dne 18. maja trčijo naši pri Montebello na Francoze pa ti odbijejo naš prvi napad; toda naših poditi nečejo, ampak ostanejo, kder so. Naši se močno čudijo tem bolje, ker dobijo povelje na nos na vrat hiteti v Pavijo nazaj. Vsled tega naš regiment pri Montebello niti v ogenj ni prišel.

Zakaj so pa naši morali nazaj, zakaj niso poskusili drugega napada na Montebello? Zato, ker so nas Francozi in Pijemontezi uže bili prevarili. Kajti med tem ko smo mi v blatu in lužah mirno čepeli, ukazal je Napoleon skoraj vso svojo vojsko po železnici od Aleksandrije in Turina prepeljati v Vercelli potem pa hitro za našim brbotom nad zapuščeno Novaro in Magento mahati naprej v Milan.

Ko je grof Gyulay prevaro zaslutil, bilo je uže prepozno. Francozi so pri Buffalori vdrli čez vodo Ticino in naše pri Magenti premagali, kolikor jih je ondi bilo. Naš regiment in jegov celi vojni oddelek je prepozno došel, čeravo je 36 ur neprestano marširal. Bitka pri Magenti, dne 4. junij 1859 bila je zgubljena in raztepeni regimenti so marširali nazaj do Mantove in Peschiere. Grof Gyulay pa je takoj bil odstavljen.

Vkljub tolikej nezgodi poskusijo svitli cesar še enkrat vojno srečo ter prevzamejo sami višje poveljništvo z novinci zopet dopolnjene armade. Sklenejo z njo dne 24. junija sovražnikom iti nasproti. Ali tudi ti sklenejo isti den napasti Avstrijane in tako pride do za nas jako nesrečne

bitke pri Solferinu na hribih, ki se razprostirajo od Garda-jezera do velike italijanske planjave ob Po. Vasic in cerkva Solferino je na sredi na vrhuncu z lepim razgledom proti zahodu, od koder je sovražnik gnal goste trume pod poveljništvom maršala Baraguay d'Hilliers, in njemu podredjenih generalov: Forey, Ladmirault in Bazaine. Za cerkvico Solferinsko je pokopališče in tukaj pa tudi spredi nastavljen je bil od našega regimenta 1. bataljon, dalje na desno in proti severu 2., 3. in grenadirski bataljon; blizu stali so tudi Tirolci (Kaiserjäger ali cesarski lovski regiment), graničarski regiment Ogolinski, nekaj husarjev in kanonirjev. To je pa bilo premalo, da bi se bil sovražnik zavrnil, ki je s vso silo ravno pri Solferinu hotel predreti ter našo armado na dva kosa razklati. Žali Bog, zmanjka še proti poludnevu streliva in tudi rezervnih regimentov ni nikder videti, ki bi bili malo poprijeli, da si naši oddebejo. Do poludneva so naši Slovenci vse napade srečno odbijali potem pa so se morali sili umikati in Solferino zapustiti.

Mnogo je mrtvih, veliko ranjenih, vsi lačni, žejni, spehani pa vendar še celih 5 ur sovražniku branijo naglo napredovati. Nobene stopinje od zemlje ne pustijo Francozom brez boja. Tako vojskovaje se pridejo blizu do Pozzolengo pa nikder ne dobijo ne streliva ne pomoči po rezervnih regimentih; vsa armada se pomika nazaj, premagana od Francozov in Pijemontezov.

Okolo 5. ure stemni se poprej silno vroče nebo, črnih oblakov se nabere nad bojiščem in sedaj se ulije strahovita ploha med groznim bliskanjem in gromenjem. Ko se elementi po zraku trgajo, utihne boj na zemlji. Žalostni in pobiti zapustijo potem naši vojak nesrečno bojišče. Cesar pa sklene kmalu primirje porazumevši se s francoskim cesarjem Napoleonom pri Villafranki.

V bitki Solferinski zgubil je nas regiment 607 mož, ki so bili mrtvi ali ranjeni. Med ranjenimi oficirji bila sta tudi nadlajtnant Poterč in lajtnant Mally pa rane so srečno zacelile.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 36. Po nekem končanem boji v Bosni pripovedovali so si zvečer vojaki, kako je kateri kojega Turčina nažehtal. Ko so uže vsi svoje dogodke povedali, oglasi se nazadnje Megličov Janez: „Kosmata kapa, tudi jaz sem bil v „všlogi“; pa sem enemu Turčinu obe nogi odsekal. — „No, ste vi kristijan, da ste tako Turka mučili, namesto da bi mu glavo odsekali in ga takoj hitro rešili muke“ — zavrne ga nek oficir, ki ga je od strani poslušal. — „Hencaj no, odvine Janez, saj bi mu jo bil rad pa vže ni imel te presnete buče, ker mu jo je vže nekdo drugi pred odsekal!“

Božičev Tonč.

Razne stvari.

(Pomilostili) so svitli cesar k smrti na vislicah obsojeno Marijo Frangež in V. Skodiča iz

Spodnje Polskave ter bodeta vsak 20 let v ječo zaprta.

(Za ravnateljsko službo) v Slatini prosi 119 prosilcev.

(Ženitovanje). Dne 11. t. m. bode v Mariboru gospodična Alisa, hčer deželnega poslanca in slovečega domoljuba slovenskega, g. dr. Dominkuša, poročena z g. dr. Babnikom.

(Kot okrajni sodnik) pride k sv. Lenartu v Slov. goricah g. Anton plem. Wurmser, v Šoštanj, g. Anton Khern, v Šmarije g. Otto plem. Fladung, v Rožek g. Ogrizek iz Mahrenberga in za adjunkta v Ptuj g. dr. France Gross.

(Mestnine) nabrali v Mariboru so letos uže 8877 fl.

(V Čakovec) je došel 6. t. m. iz Zagreba kardinal nadškof Mihajlovič birmovat; podžupan ga je nagovoril — magjarski!

(Preminol) je poštar Grilec v Središči zapustivši poštni dolg 6000 fl. in kupčijsko svojo štacuno v konkurzi.

(Spremembe v učiteljstvu). Nadučitelj v Monsbergi je Simon Kropelj, v Celji Jož. Weiss, učitelj v št. Vidu na Planini Franc Bračič, v Črešnovcah Jož. Lasbajer, v Skomrih Jož. Močnik, v Novi štifti Miha Ratej, v Dobji Simon Volc, pri sv. Juriji v Slov. goricah Jož. Zinslhofer, kmetijski napredovalni kurz priredijo pri sv. Florijanu v Doliči, v Globokem pa šolo z nadučiteljem in učiteljem. —

(Položil) je službo šolskega nadzornik g. Ranner pa deželni šolski svet še položitve ni odobril.

(Železnico) od Grobelna nad Šmarije v Slatino nameravajo južne železnice oskrbniki staviti.

(Iz celjske okolice) se nam poroča, da vojniški Zottel pa Jud Sonnenberg celjskega lisjaka kmetom slovenskim v žepe pšeta. Lepa strica dva: Jud in Zottel, posebno če še zraven postavimo čiste Nemce(?) celjskega Besozzija, Glantschnigga Rakuscha — sami trdi in čisti Nemci, škoda res, da jim očetje niso zapustili nemških imen!

(Čujemo) da g. profesor Borštner ne pojde v Weidenau, ampak v Ljubljano. Hvala Bogu, naj bi se dobri ta glas obistinil.

(Iz Šostanja) se nam poroča, da se je svečanost nove čitalnice vršila v najlepšem redu, več kakor 1000 ljudij bilo je navzočih. Več prihodnjič.

(Iz Ljubna) se nam piše, da so ondi dne 27. p. m. č. g. dekan gornjegrajski blagoslovili prekrasni novi altar iz marmorja. V Ljubno pošiljajo darežljivi nemčurji brezplačno 11 celjskih lisjakov, vsi pridejo tje, kamor se spodobi.

(V Ločah) dobili so iz Ljubljane 4 nove zvonove 50—60 centov teške. Celjskih lisjakov dohaja tje 20.

(Javno zahvalo) izrekel je soglasno dne 27. avg. t. l. odbor kat. celjskega društva svojemu dosedanjemu blagajniku č. g. Karolu Hribovšku. Na njegovo mesto izvoljen je č. g. Ant. Šlander.

(*Je li res?*) Pravijo, da so učitelji iz gornjegrajskega, vranskega in laškega okraja na prizadevanje g. Armbrustschütza sklenoli omisliti drugih nemških fibul ali stenskih tablic. Je li to res? No, in kdo prodava fibule?

(*Obesili*) so v Varaždinu Štefana Samca, ker je lastnega očeta ubil.

(*Mahrenberški župan*) je sedaj notar Rudl; Bog ga Mahrenberžanom „požegnaj“.

(*Ljubljanski Zvon*) objavlja v 9. zvezku sledeče: Gorazd, Vihar, Malo življenje, Slovenci za Karola Velikega, Slovenski Faust, Tiberius Pannonicus, Bajke in povesti o Gorjancih, Najljubša želja, Knjiga življenja, Pri križi, Luterski ljudje, Zemeljski potresi, Pesen Slovence v Amerikancih, Zbirka slovenskih pregovorov iz leta 1592, Šolstvo in prosvetni zavodi v kneževini Bolgarski, Langus in Preširen, Marsikteri romar gre v Rim, v Kompostelje, Slovenski glasnik.

(*Sreča v Nesreči*) poučna povest odrasle mladini; spisal Janez Cigler, v drugem natisi izdal Ivan Tomšič. To je do sedaj najboljši slovenski roman za mladino. Knjižica velja mehko vezana 40 kr., trdno vezana 45 kr., krasno vezana v platno in z zlatim napisom 60 kr. Po pošti 5 kr. več. Prodaja knjižico g. Ivan Tomšič, urednik „Vrteca“ v Ljubljani.

(*Spremembe v Lav. škofiji*) Č. g. Ferd. Majcen je postal nemški pridigar in katehet na mestnej fantovske šoli v Celji, novomešnik č. g. Ljudevit Hudovernik pride za 3. kaplana v Celje, č. g. Anton Gorečan prestavljen je v Loko, č. g. Martin Kralj v Selnico ob Dravi, č. g. Anton Inkret k sv. Juriju na Šavnici, č. g. Nachtigal k sv. Marjeti pod Ptujem, č. g. J. Pajtlar v Hoče II. in č. g. Al. Haubenreich gre v začasni pokoj.

Loterijne številke:

V Trstu 2. septembra 1882: 80, 11, 9, 44, 24.
V Linci „ „ 11, 67, 43, 41, 71.
V Budapešt „ „ 44, 88, 37, 4, 56.

Prihodnje srečkanje: 16. septembra 1882.

1—2

Hiša na prodaj

v trgu **Sevnica** (Lichtenwald) tikoma farne cerkve št. 88 v najboljšem stanu s 3 izbami, kletjo in zemljiščem 721□ sežnjev, ki obsega vrt, vinograd in hosto. Stala je 1711 fl., sedaj se pa dobi z avoljo preselovanja za 1400 fl. Kdor jo hoče kupiti, naj se pri tržanu in cekmeštru g. Leonardu Dereani oglasi.

Raznovrstne, najboljše **Ročale**, prodaja in popravlja mariborski urar in očalar

Ferd. Dietinger.

3—3

Prodavanje posestev.

Štajerska hranilnica (šparkasa) namerava jej lastna posestva prodati ali vkup ali na kose, to pa proti jako ugodnim plačilnim pogojem:

1. Dne 5. septembra t. l. predpoldnem ob 8. uri v **Blezeni** (Hollern) nekda Feichterjevo posestvo. Ono je dve uri daleč proti zahodu od Maribora in $\frac{1}{2}$ ure od železniške postaje v Rušah (Marija-Rast), v jako rodovitnem kraju, kder malokedaj toča seka. Meri 130 oralov in 1585 □ sežnjev. Od teh je 111 oralov v Blezeni, z močno zidanim hišnim bramom in gospodarskim poslopjem z viničarijo, ostalih 19 oralov in 295 □ sežnjev je pa v Lobnici z viničarijo.

2. Dne 7. septembra t. l. predpoldnem ob 9. uri v **Jarenini** nekda Komauerjevo posestvo. K temu v jako rodovitnem kraju nahajajočemu se posestvu pripada razven zidanega z opeko kritega hišnega hrama, konjskega hleva, gospodarskega poslopja še 46 oralov 903 □ sežnji zemljišča. Od teh pride 7 oralov na vinograd, $15\frac{3}{4}$ na njive, $12\frac{1}{2}$ na izvrstne travnike, ki so deloma z drevjem zasajeni.

Vsak, kateri jedno ovih zemljišče kupi vkup ali kos, mora nakupnini primerno svoto takoj položiti zastopniku hranilničnemu.

Hranilnica raje prodaja celo posestvo vkup, nego na kose.

Naposled si hranilnica pridržuje storjeno pravo odobriti ali ne.

Štajerska hranilnica v Gradci dne 22. avgusta 1882.

(Ponatisi se ne plačujejo.)

1—2

Priporočba.

Vljudno podpisani priporočajo p. n. občinstvu svoje

krčmarsko podjetje
v hiši gospoda Franca Čeligi,
na velikem trgu v Mariboru.

Za izvrstno pijačo in prijazno postrežbo je najbolje skrbjeno. Ker sem ob enem mesar zamorem tudi ustrezati z najboljšimi in zmiraj svežimi jedili po najnižji ceni.

Hrana se daje tudi, če se kdo na njo naroči.

Z odličnim spoštovanjem

Janez Nekrepp,

mesar.

1—2